

والسرای ولایت به کدام اساس تقرر میماند؟؟؟

{ از حامد کرزی تا غنی احمدزی }

(استاد - صباح) / قسمت دوم /

« معامله گری که از آغاز لشکرکشی حامیان (به ظاهر) دموکراسی در ادارات محلی اتفاق افتید »

آمریکا از 2002 تا 2017 برای افغانستان 120 میلیارد دلار کمک کرده که این مقدار بزرگترین کمک خارجی به بازسازی یک کشور است. آیا شما گفته می‌توانید که از این 120 میلیارد دلار چند فابریکه، چند بند برق، چند سد آب و چند نشان دیگر از زیرساخت های اقتصادی افغانستان ساخته شد؟ افغانستان 17 سال بعد از کمک 120 میلیارد دلاری آمریکا همچنان در ویرانی و فقر دست و پا می‌زند و همچنان در بی‌ثباتی و ناامنی به سر می‌برد. 90 درصد مردم این کشور زیر خط فقر و در خط فقر زندگی می‌کنند. سرک سالنگ، یگانه سرک عمومی که 9 ولایت شمال را به کابل و سایر ولایت های افغانستان وصل می‌کند، لکه شرم و ننگ بر پیشانی دولت از کرزی و وزیران اش تا اشرف غنی و وزیران و شریکان سفره حکومت اش است. آلودگی 68 درصد آب آشامیدنی افغانستان به مدفوع انسانی و حیوانی، سیاهی این لکه شرم را بر پیشانی های حکومت کنندگان مضاعف می‌کند.

حکومت کرزی در ماه سنبله سال 1386 برای تعیین والی‌ها و تأمین ارتباط مستقیم آنان با ریاست جمهوری، ارگان‌های محل را ایجاد نمود و تمامی وظایف و صلاحیت‌های بخش ملکی وزارت داخله را که شامل پیشنهاد و تعیین والیان و ولسوالان می‌شد، به این اداره واگذار کرد. درحالی‌که توقع می‌رفت با ایجاد این ارگان در تعیین والی‌ها و ولسوال‌ها ضوابط و شایسته‌سالاری بیشتر مد نظر گرفته شود، اما به دلایل مختلف از جمله نداشتن صلاحیت کامل، این اداره نقش مؤثر و اساسی در تعیین والی‌ها را نداشت و بیشتر مقرری‌ها بازم بر اساس مصلحت‌ها و روابط تنظیمی صورت گرفت. شواهد نشان می‌دهد که تمامی والی‌ها در اثر فشار و حمایت حلقه‌های مختلف مقرر شده‌اند. سران سابق جهادی، شماری از افراد بلندپایه دولتی و کشورهایی که در افغانستان حضور نظامی گسترده دارند همه در تعیین والی‌ها نفوذ و نقش برانده داشتند.

در تقرر والی‌ها ریاست جمهوری، معاونان ریاست جمهوری، سران جهادی و... همه از خود کاندید داشتند و معرفی می‌کردند. درین گفتمان مستند بر اساس گفته‌های اپوزیسیون دولت، شماری از والی‌های سابق، نخبگان سیاسی هر ولایت و مقام‌های دولتی صورت گرفته، ارتباط هر والی را با رهبر و یا حلقه سیاسی که او را به صفت والی توسط رییس جمهور مقرر نموده نشان می‌دهد.

بر مبنای این تحقیق، حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار 5 والی در کشور داشتند. عبدالرب رسول سیاف، لیدر اتحاد اسلامی 4 والی داشتند و سهم والی‌های عضو اتحاد سیاف در حکومت از چند سال به این سو بر جای خود باقی است.

افغان ملت، نیز 3 والی در ترکیب کنونی قدرت سیاسی دارد.

جمعیت اسلامی بدون غضب وزارتخانه‌ها و ادارات پردرآمد دولتی والی‌های زیادی داشتند.

حاجي محمد محقق، از حزب وحدت اسلامی مردم افغانستان، ۲ والي،
قسيم فهيم، معاون اول رياست جمهوري ۲ والي، سيد احمد گيلاني از محاذ ملي ۳ والي، صبغت الله مجددي ۱ والي و محمد
كريم خليلي معاون دوم رياست جمهوري نيز ۱ والي دارد.
والي ها چه امتيازي مي گيرند

واليان بدون از، چوروچپاول، رشوت و فساد و زورگيري و زورگوي امتيازات سرسام آوري مانند وکیلان شوراي ملي
از بودجه ملت گرسنه، آواره و وطن ويرانه و برباد شده مي گيرند.
بر اساس يك پروژه آسيا فونديشن، براي هر والي در هر ماه مبلغ ۲۵ هزار دالر امريكايي داده می شود. اين پروژه كه
تحت نام (PBGF) از سوي ارگان هاي محلي اجرا می شود، به تمام والي ها بدون استثنا بيش از يك مليون افغاني براي
خرج دسترخوان، برخي از پروژه هاي كوچك و مصارف تيل موترهاي شان در هر ماه می دهد. علاوه بر اين، نظر به
اظهارات عبدالملك صديقي، معين مالي و اداري ارگان هاي محلي اين نهاد نيز حد اكثر يك ميلون و دو صد هزار افغاني را
براي مصارف هر والي در ماه می پردازند كه به گفته وي نظر به ماهيت هر ولايت براي برخي ها پنج صد هزار افغاني،
براي تعداد ديگر هشت صد هزار افغاني و براي ولايت هاي ناامن و بزرگ يك مليون و دو صد هزار افغاني در هر ماه از
سوي اين ارگان داده می شود.
همچنان والي ها تا سه هزار دالر امريكايي ماهانه به عنوان معاش ماهوار دريافت می كنند. گلاب منگل والي هلمند كه با يك
تيم بزرگ از افراد كار می كند، تأييد می نمايد كه به تيم وي كه متشكل از مشاوران و جوانان فعال است، معاش فوق العاده
(سوپر اسكيل) از سوي ارگان هاي محلي داده می شود و تمام والي ها از اين گونه تيم ها دارند.

واليان مربوط به حزب اسلامي گلبدين حكمتيار

نام و مشخصات هر والي و وابستگي سياسي آنان را با سران تنظيم هاو يا كشورهاي خاص شرح توضيح مي دهيم. دربين
حزب اسلامي بيشتريين كرسی هاي ولايت را در كشور دارا بودند.

۱ - جمعه خان، همدرد والي پكتيا

جمعه خان همدرد، والي ولايت پكتيا از اعضاي ارشد حزب اسلامي بودند. به گفته روح الله سمون، سخنگوي وي، همدرد
در زمان جهاد و جنگ هاي تنظيمي در ميان سال هاي ۱۳۵۷-۱۳۷۵ قوماندان ارشد و سپس رييس زون شمال حزب
اسلامي بود. جمعه خان همدرد در مصاحبه اي با روزنامه افغان جرگه، گفته بود كه حزب اسلامي با همه نيروي خود در
صفحات شمال و همه افغانستان از حكومت حامد كرزي حمايت می كند. بعد از استقرار دولت كرزي، وي به صفت قوماندان
قول اردوي اتل در چوكات وزارت دفاع ملي ايفاي وظيفه می نمود. همدرد از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۸۴ مدت يك سال به
صفت والي بغلان ايفاي وظيفه نموده و سپس براي يك سال و ۱۰ ماه والي جوزجان بود. او از تاريخ ۱۲ جدي سال
۱۳۸۶ به بعد حدود به صفت والي پكتيا ايفاي وظيفه می نمايد.
همدرد تحصيلات عالي نداشته و رتبه دگر جنرالي دارد. وي همچنان از جمع وزراي مشاور كرزي بود.

۲ - دلبرجان آرمان، والي بادغيس

دلبر جان آرمان، والي انزمان بادغيس نيز از قوماندانان حزب اسلامي می‌باشد. او در جنگ‌هاي تنظيمي ۱۳۵۷-۱۳۷۵ به صفت مسئول حوزه پاره‌چنار در پشاور، قوماندان ولسوالي زازی میدان ولایت خوست و معاون ولایت خوست، اجرائی وظیفه نموده است. او می‌گوید که سالیان زیادی عضویت حزب اسلامي را داشته است. آرمان قبل از این که والي شود برای يك سال در حوزه جنوبی شوراي امنیت ملي ایفای وظیفه می‌نمود. وي در ماه حوت سال ۱۳۸۳ به صفت والي زابل تعیین گردید و بیش از چهار سال را در این ولایت سپری نمود و در ماه حمل سال ۱۳۸۸ به صفت والي بادغيس تعیین شد.

۳ - منشي عبدالمجيد والي بغلان

منشي عبدالمجيد والي قبلي بغلان نيز از اعضاي حزب اسلامي بود. برخي از اعضاي حزب اسلامي مي گفتند که آعبدالمجيد از اعضاي این حزب است. وي بعدها روابط نزدیک‌تر با اتحاد اسلامي به عبدالرب رسول سياف برقرار نمود. منشي مجيد از سال ۱۳۷۱ تا سال ۱۳۷۳ معین مسلکي وزارت امور داخله بوده که در آن زمان احمدشاه احمد زي، معاون سياف، وزير داخله بود. بعد از حکومت موقت در ابتدا به صفت مشاور ارشد وزارت امور داخله ایفای وظیفه می‌کرد، بعداً در ماه حوت ۱۳۸۳ به صفت والي بدخشان مقرر و تا ثور سال ۱۳۸۸ برای چهار سال والي بدخشان بوده و بعداً به صفت والي بغلان ایفای وظیفه می نمود.

۴ - خواجه غلام غوث ابوبکر والي کاپيسا

خواجه غلام غوث ابوبکر، والي کاپيسا نيز از اعضاي حزب اسلامي بوده وبعدها وظیفه او به تعلیق در آمد. وي به دليل کم‌کاري در ولایت کاپيسا وظیفه اش به تعلیق در آمد. نظر به گزارش‌ها وي در لوي سارنوالی دوسيه‌اي در زمينه اختلاس ودست داشتن در قتل ۵ کارمند تيم بازسازي ولايتي يا پي آر تي داشت و به این دليل وظیفه او تعلیق شد است، اما ابوبکر این را رد می‌کند.

به گفته عبدالستار مراد والي سابق کاپيسا، ابوبکر که از باشندگان این ولایت می‌باشد، در زمان‌هاي مختلف همراه با عبدالصبور فرید، يکي از قوماندانان مشهور حزب اسلامي فعالیت‌هايي به نفع این حزب داشت. او برای چهار سال والي تخرار بود در تاریخ ۲۶ ماه سرطان سال ۱۳۸۶ به صفت والي کاپيسا تعیین گردید به صفت والي کاپيسا انجام وظیفه می‌نمود.

۵ - محمد حلیم فدایي والي میدان وردك

محمد حلیم فدایي والي سابق میدان وردك نيز وابسته به حزب اسلامي دانسته می‌شد. او از سن پنج سالگی به پاکستان رفت و تا سال ۱۳۷۱ در این کشور بوده است. فدایي عضویت حزب اسلامي را داشت و به حمایت مستقیم فاروق وردك وزیر معارف به حیث والي مقرر شد. بعدها فدایي با شیرولي وردك، برادر فاروق وردك روابط نزدیک برقرار نموده و در حقیقت او یگانه حامی او برای ماندن در کرسی ولایت بود.

والی‌های اتحاد اسلامي عبدالرب رسول سياف

شواهد نشان می‌دهد که عبدالرب رسول سیاف به لحاظ تقرر والی‌ها بعد از حزب اسلامی، جایگاه دوم را دارد و از چند سال به این سو قوماندانان و اعضای بلند پایه تنظیم او در ولایت‌های مختلف، والی بوده اند. بر اساس پژوهش‌های صورت گرفته حد اقل چهار والی از میان اعضای تنظیم او تعیین شده اند.

۱- محمد موسی اکبرزاده والی غزنی

محمد موسی اکبرزاده، والی فعلی غزنی از قوماندانان سیاف است که به گفته خودش تنها ده سال به صفت یکی از مسئولان نظامی وی در اتحاد اسلامی، ایفای وظیفه نموده است. حدود ۲۷ سال می‌شود که عضو تنظیم سیاف می‌باشم و در تمام مجالس و تصمیم‌گیری‌های این حزب اشتراک می‌کنم و سیاف را دوست دارم. اکبر زاده مدعی است که برای او از سوی مقام‌ها، چند ولایت دیگر نیز پیشنهاد گردیده بود: به ولایت خوست، میدان وردک و ولایت ارزگان پیشنهاد شدم،

۲- جمال الدین بدر والی نورستان

جمال الدین بدر والی نورستان عضویت رسمی حزب دعوت اسلامی (اتحاد اسلامی قبلی) سیاف را دارد. رییس اسبق شورای ولایتی نورستان می‌گوید که سیاف برای باقی ماندن بدر به صفت والی، پافشاری دارد. شماری از ریش سفیدان نورستان به منزل سیاف رفته و از او خواستند تا از والی فعلی حمایت نکند و بگذارد که او از وظیفه برکنار شود، چون بی کفایت است. همچنان مسلم‌یار، از مشرانو جرگه نیز از بدر حمایت می‌کند و بدر به وی یک موتر زرهی (ضد گلوله) را داده است.

جمال الدین بدر تحصیلاتش را در مدارس پاکستان و چند سالی هم در عربستان سعودی انجام داده وی قبل از ولایت برای سال‌ها در بخش‌های مختلف وزارت خارجه کار می‌کرد.

۳- محمد اشرف ناصری والی زابل

محمد اشرف ناصری، والی زابل نیز مربوط به تنظیم عبدالرب رسول سیاف پنداشته می‌شد. او سال‌های زیادی در پشاور پاکستان در پوهنتون دعوت الجهاد مربوط به سیاف کار کرده بود. ناصری از سوی سیاف به کرزی معرفی شد تا به صفت والی بادغیس مقرر گردد. او بعد از سپری نمودن مدتی در بادغیس متهم به اختلاس حدود یک صد هزار دالر امریکایی گردیده و بعد به ولایت زابل تبدیل گردید.

۴- محمد عمر والی پشین قندز

انجنیر محمد عمر، والی پشین قندز نیز از قوماندانان اتحاد اسلامی بود. عمر که بیش از ۸ سال والی قندز بود، در تاریخ ششم ماه میزان (۱۳۸۹) در یک حمله انفجاری در (ولایت تخار) کشته شد. عمر می‌گفت که سالیان متمادی به حیث قوماندان عمومی تنظیم اتحاد سیاف در تخار ایفای وظیفه نموده است.